

extrema dreaptă. Din nou, cel mai rău iese Camil Petrescu, numai că sub condeul lui Dumitru Crudu portretul marelui scriitor devine o caricatură, ceea ce mi se pare impardonabil. Numai de bunăstare materială nu s-a bucurat dramaturgul în perioada în cauză. Iar de onoruri cu atât mai puțin. Ca să nu mai vorbim că printre intelectualii care își „manifestă adevăratele” și cer demnități după evenimentele de la 23 august 1944 apare și sărmanul E. Lovinescu, mort la 16 iulie 1943. Oricât de mult s-ar reclama *ficțională* piesa *Steaua fără... Mihail Sebastian*, rabaturile de la adevărul istoric al unor existențe umane e nepermis. În fața acestei forțări a frontierelor adevărului, gândul m-a dus la un pasaj din romanul *Derapaj* al lui Ion Manolescu, Dumitru Crudu fiind parcă un *alter-ego* al personajului Alexandru Robe, la rândul-i fotografie mișcată a universitarului român. Robe improvizează în fața studenților și inventează date de istorie literară. Rezultatul? „În sprijinul poveștilor mele virtuale, produceam dosare și fișe, xeroxuri după originale splendide, dar inaccesibile (și din motivul acesta, neverificabile), poze inexistente, citate cu pagină și paragraf lucrate acasă, pe calculator și voalate în sepia, cu pete de grăsime uscată, ca să imite patina timpului. Întreaga literatură se transforma într-o întindere viermuitoare, irigată de milioane de cuvinte, fascinant de exactă și de imprecisă, fără început și fără sfârșit, mișcându-se în toate direcțiile cam în același timp, împreună cu emisferile ei colorate. Îi controlam mijlocul cărnos, devorând creierul întâmplărilor și alimentându-i rețeaua de povești, îl modelam după bunul meu plac, amestecând jumătăți de adevăruri cu jumătăți de minciună, și obțineam o pastă moale și alunecoasă, ca mintea miilor de autori reali sau imaginari, vii sau morți, pe care o simțeam pulsând, înainte să ți se prelingă printre degete”. Am sentimentul că în acest fragment dintr-o operă de ficțiune regăsesc palimpsestul *Notei autorului* la *Steaua fără... Mihail Sebastian*, piesă pe alocuri fascinantă, dar extrem de imprecisă. Și al punerii sale în practica textuală. Prețul plătit pare mare, necompensat de lucrurile bune din piesă, precum aluziile pirandelliene, proiecțiile în prezentul nostru, ori scenele impresionante la care am făcut referire mai sus.

Dumitru Crudu, *Steaua fără... Mihail Sebastian*, Editura Cartea Românească, București, 2006.

Câtiva dintre cei incriminați:

Emil Cioran

Eugen Lovinescu

Mircea Eliade

Eugen Ionescu

Nae Ionescu

Constantin Noica

Camil Petrescu

Nae IONESCU și Mircea ELIADE

Emil CIORAN

Eugen IONESCU

Camil PETRESCU

Constantin NOICA